

Bijlage 1 Toelichting op beschrijvingen

De beschrijvingen zijn bedoeld om de ruimtelijke en architectonische aspecten van een gebouw op een beknopte wijze in kaart te brengen en bevatten een toelichting op de cultuurhistorische waarden.

Ze zijn niet uitputtend, maar bevatten een aantal hoofdkenmerken van de bebouwing en de directe omgeving, waarbij de achtergrondinformatie behorend bij de drie hoofdwaarden, te weten cultuurhistorische en wetenschappelijke waarden, architectuurhistorische en esthetische waarden en stedenbouwkundige en ensemblewaarden aan de orde komt (voor zoverre van toepassing). Daarnaast zijn er drie intrinsieke criteria die eveneens aan de orde komen (voor zoverre van toepassing), namelijk gaafheid, herkenbaarheid en zeldzaamheid.

Alle (onderdelen en kenmerken van) gebouwen of elementen op een perceel zijn cultuurhistorisch waardevol, tenzij anders vermeld.

Opmerking vooraf

In de beschrijvingen zijn rijen weggelaten daar waar de informatie niet relevant is voor het pand of complex. In deze toelichting zijn alle voorkomende rijen genoemd en toegelicht.

Te benoemen aspect	Toelichting/ voorbeelden wat hieronder verstaan wordt
Naam	Naam van het pand (historisch en/of huidig)
Oorspronkelijke functie	Functie waarvoor het pand gebouwd is
Type	Typologie van het gebouw, bijv. langhuisboerderij of herenhuis
Aantal onderdelen op adres met cultuurhistorische waarde	Aantal onderdelen op het perceel of binnen het op meerdere percelen gelegen complex dat beoordeeld is als 'cultuurhistorisch waardevol'
Benoeming onderdelen met cultuurhistorische waarde	Opsomming van die onderdelen
Datering ontwerp/bouwjaar hoofdgebouw	Periode van ontstaan of jaar waarin bouwtekening is gemaakt
Architect	Architect conform opgave bouwarchief
Bijzonderheden/ opmerkingen	Aanvullende informatie over de geschiedenis van het gebied en/of het pand en zijn omgeving

	(cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig), zoals informatie over de wijk, opdrachtgever, architect, verbouwingen etc.
Waardering cultuurhistorische waarde	Hoog / zeer hoog

Stedenbouwkundige en landschappelijke karakteristieken

Beschrijving van de feitelijke situatie van de situationele aspecten.

Ligging in beschermd dorpsgezicht	Ja / Nee
Karakteristieke ligging – stedenbouwkundig	Stedenbouwkundige ligging. Hoek/ as / zichtlijnen / silhouet; Onderdeel van karakteristieke kavelstructuur / in door architect vormgegeven stedenbouwkundig plan (Granpré in Kerkehout / Mutters in De Kieviet)
Karakteristieke ligging – landschappelijk	Landschappelijke context Onderdeel van karakteristieke kavelstructuur / ligging aan ontginningsbasis / in agrarisch lint / in open/gesloten gebied
Karakteristieke ligging – complexonderdelen ten opzichte van elkaar	Aanduiding ligging complexonderdelen. Bijv. garage aan einde oprit / hooihuis achter stal / liggen onderdelen karakteristiek of atypisch voor functie
Karakteristieke ligging – tuin en erf	Vrijstaand in tuin / hoekpand met zijtuin / rijtjeshuis met ondiepe voortuin en achtertuinen / aanwezigheid karakteristieke erf- en tuinafscheidingen
Ontsluiting	Ontsluiting van het perceel. Beschrijving oprit enkel/dubbel; toegangspad naar hoofdentree; dam over watergang
Rooilijn	Wel/niet aanwezig / typering rooilijn en op rooilijn gelegen / onderdeel gevelwand /

	afwijkend
Visuele zichtbaarheid vanaf openbare weg	Goed / niet zichtbaar / specifiekere aanduiding, bijv. door vegetatie en erfafscheiding grotendeels onttrokken aan het zicht vanaf de openbare weg.

Architectonische kenmerken

Beschrijving van de feitelijke situatie van ieder complexonderdeel afzonderlijk.

Type	Aanduiding complexonderdeel (bijv. dienstwoning, koetshuis)
Oriëntatie (voorgevel gericht op)	Voorgevel gericht op straat of noemen straatnaam (van toepassing bij hoekligging); eventueel een aanduiding in welke gevel zich de hoofdentree bevindt; bij sommige villa's is er geen sprake van een duidelijke oriëntatie
Nokrichting	Haaks/evenwijdig/ bij samengesteld volume nvt
Hoofdvorm	Staafvormig / samengesteld / T-vormig / L-vormig / Blokvormig
Aantal bouwlagen	Aantal verdiepingen die het opgaand werk beslaan (1, 1 ½, 2)
Kapvorm	Samengesteld/ zadeldak / schilddak etc
Materialen dakbedekking	Gebakken dakpannen (type waar mogelijk gemeld); natuurstenen leien; gebakken leien; riet
Materialen gevels	Baksteen (schoon of gepleisterd); houten geveldelen; beton etc.
Stijl	Benoeming stijl, stijlinvloeden of gebruikte stijlelementen
Kenmerken exterieur (zichtbaar vanaf openbare weg)	Benoeming karakteristieken in materialen en detaillering. Zeer beknopte opsomming.
Verwachtingswaarde aanwezige historische onderdelen	Bijv hoge verwachting bouwhistorische waarde bij een historische boerderij of oud pand in centrum; of verwachting aanwezigheid hoogwaardig historisch interieur. Het gaat om verwachting op basis van kennis/ervaring dan wel op basis van mondelinge en geschreven bronnen.

	Er is geen nader onderzoek gedaan voor het opstellen van deze beschrijving, tenzij dat is vermeld.
--	--

Waardering

De cultuurhistorische waarden worden bepaald aan de hand van een aantal deelwaarden, te weten drie hoofdcriteria:

1. Cultuurhistorische en wetenschappelijke criteria
2. Architectuurhistorische en esthetische criteria
3. Stedenbouwkundige en ensemble-criteria

Daarnaast zijn er drie intrinsieke criteria die voor alle drie de hoofdcriteria van toepassing zijn, te weten:

4. Gaafheid
5. Herkenbaarheid
6. Zeldzaamheid.

Deze criteria zijn landelijk gehanteerde criteria voor de vaststelling van cultuurhistorische waarden. Ze zijn toegepast voor het bepalen van de cultuurhistorische waarde van de Wassenaarse bebouwing en nader uitgewerkt naar de lokale situatie in het in april 2009 vastgestelde rapport *Baden in Weelde* en de herijkingsnota. *Zie voor een volledig overzicht en toelichting van de criteria bijlage 5.*

De waardering is op grond van de toepassing van de criteria vastgesteld en uitgesplitst naar deelwaarden. De totale waarde is echter de som der delen, die altijd meer is dan de afzonderlijke onderdelen. De deelwaarden bepalen samen de totale cultuurhistorische waarde.

Het pand/object/element is vanwege de cultuurhistorische - , architectuurhistorische- en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar vanwege de onderstaande aspecten

Stedenbouwkundig: ensemblewaarde in straat- en bebouwingsbeeld	Rol in ruimtelijke structuur / onderdeel van stedenbouwkundig concept / samenhang gebied / als onderdeel van een bijzonder gebied, zoals beschermd dorpsgezicht / Beeldbepalend/beeldondersteunend; structuurdragend/structuurondersteunend.
Landschappelijk: ensemblewaarde in landschappelijke hoofdstructuur	Rol in ruimtelijke structuur / bijzondere uitdrukking van een geografische en/of landschappelijke ontwikkeling / onderdeel van landschappelijk concept /samenhang gebied;

	Onderdeel van karakteristieke kavelstructuur; open/gesloten; aan ontginningsbasis; onderdeel van agrarisch lint / als bijzondere uitdrukking van een geografische en/of landschappelijke ontwikkeling
Object: ensemblewaarde	Belang van object in relatie tot de omringende bebouwing of met park / tuin, groenvoorzieningen, wegen, wateren, en / of bodemgesteldheid. ruimtelijk-functionele relatie tussen de onderdelen onderling
Architectuurhistorische waarde	Belang van typologie (gebruiksgeschiedenis), architect, stijl, typerend voor tijd van ontstaan etc.
Cultuurhistorische waarde	Belang vanwege bekende bewoners, beroepen, bijzondere activiteiten en / of gebeurtenissen; vanwege de bestemming die verbonden is met bijvoorbeeld een sociaalhistorische, economische, technische of religieuze ontwikkeling
Gaafheid (verwachting)	Voor zover de gegevens aanwezig zijn/ in te schatten zijn vanaf openbare weg. Gaafheid tav hoofdvorm, detaillering en materialen.
Aflesbaarheid/herkenbaarheid	Oorspronkelijke functie/typologie herkenbaar; oorspronkelijke setting aflesbaar; herkenbaar / begrijpbaar als representatief/ karakteristiek voor Wassenaar / buurt
Zeldzaamheid	Spaarzaam bewaard in gemeente Wassenaar. Bijv. zeldzaam als een van de overgebleven bollenschuren

Iedere beschrijving bevat een luchtfoto (Google Earth) en ten minste één foto. In een aantal gevallen is een historische foto of bouwtekening toegevoegd.

De beschrijvingen bevatten geen bronvermelding; hiervoor wordt verwezen naar de algemene bronnenlijst (bijlage 3). De gebruikte termen en begrippen worden toegelicht in bijlage 2.